

TR

Ortaçağ koleksiyonundan seçili önemli eserler ile ilgili bilgiler

Tabloda hangi hikaye anlatılıyor? Ahşap figürde neden bir açıklık var? Peki nakış ne işe yarıyordu?

Ortaçağ koleksiyonundan seçili önemli eserlerin arka planını keşfedin!

Ortaçağ koleksiyonu zemin kattaki birçok sergi salonunda görülebilir. Bilgileri basılı olarak sergi salonları boyunca yanınızda taşıyabilirsiniz. Ya da bu QR kodunu okutabilirsiniz.

Ortaçağ koleksiyonu tanıtımı

500 yıldan uzun bir süre önce, Ortaçağ Avrupası'nda Hristiyan yaşamı tanrıya ve ruhun ölümsüz olduğuna duyulan inançla şekillenmiştir. Ölümden sonra ancak dini eylemlerle elde edilebilecek "kurtuluş" umudu günlük yaşamı karakterize ediyordu.

İnsanlar tanrıyı onurlandırmak ve iyi birer dindar olduklarını kanıtlamak için, tablolar, heykeller, kumaşlar ve cam pencereler gibi değerli şeylerle süsledikleri görkemli kiliseler ve manastırlar inşa etmişlerdir. Özel çevrede daha küçük dini resimler ve resimli dua kitapları kullanılıyordu. En önemli resim konuları İncil'den ya da daha sonra ortaya çıkan efsanelerden sahnelerdi. Yahudi ve İslam dinlerinin aksine Hristiyanlıkta genel bir resim yasağı söz konusu değildir.

Müze eserleri olarak burada sunulan sanat eserleri artık eski dini bağlamlarından kopmuş durumdadır. Ama bugün bile yaşamı ve ölümü, aşkı ve acıyı, neşeyi ve hüznü, umudu ve umutsuzluğu ifade ediyorlar. Büyüleyen, etkileyen, düşündüren, şaşırtan ve rahatsız eden hikayeler. Bu nedenle sergi salonlarında gördüğünüz, düşündüğünüz ve hissettiğiniz her şeyde haklılık payı vardır.

Melekler - ilahi ve dünyevi müzik

Bu üç parçalı tablonun merkezinde, görkemli bir mimarının altında Hristiyanlığın merkezi figürleri yer almaktadır: Hazreti İsa ve annesi Meryem. Müzik çalan melekler tarafından övülüyorlar. Meleklerin müziği kulağa nasıl geliyor?

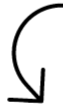
Arkaplanda cennetin aksine insanların günlük yaşamının bir parçası olan bir kent meydanı görülüyor. Ortadaki resimde Azize Katerina ve Barbara bulunuyor, tepeden tırnağa modern kadınlar! Çağdaş ve zarif kıyafetler, onların benzersizliğini ve rol model olduklarını ön plana çıkarmayı amaçlıyordu. Sunak tablosu olarak adlandırılan üç parçalı tablo, eskiden kilisede sunak olarak kullanılıyordu. Bayram günü bölümü olarak da bilinen görkemli iç kısım, insanlara sadece Paskalya veya Noel gibi özel günlerde gösterilirdi. Katlanabilir yan kanatlar genellikle kapalıydı. Dış taraftaki boya ne yazık ki günümüze ulaşamamıştır.

Koruyucu perdelerin arkasındaki bol renkli nota sayfaları bir zamanlar bir ilahi kitabına aitti. Bu ilahi kitabı, Köln'de yoksulluk içinde yaşayan St. Klara Manastırı'nın rahibeleri tarafından el işçiliğiyle hazırlanmıştır.

Parşömen kağıtlarının titizlikle boyanma aşaması, rahibelerin geçimini sağlamak için değil, duaya benzer şekilde tanrıya konsantre olmak için yapılan bir meditasyon faaliyetiydi. Hatta rahibelerden biri, manastır yöneticisi Petronella, her bir sayfaya kendi resmini çizdirmiştir.

Peki çerçeveleyici süslemeler, insanlar, hayvanlar ve yarı insan yarı hayvan canlılar neye hizmet ediyordu? Bu fantastik tasvirler, Ortaçağ kitap tezhibinde sıklıkla görülen, çeşitlilik ve eğlence sunan, alaycı mizah olarak adlandırılan komik karikatürlerdir.

Tablo saraydaki keyifli bir sofrayı gösteriyor: Sofradaki topluluk pahalı kıyafetler giymiş, masa hazırlanmış, müzik çalıyor. Üç müzisyen düdüğe benzer üflemeli çalgılarını çalıyor. Sağ alttaki korkunç idam ancak ikinci bakışta fark ediliyor. İdam edilen adamın kafası bir sunum tepsisinde görülüyor!

Bu resimde hem neşe hem de üzüntü nasıl bir arada olabiliyor? Bir zamanlar bir sunak parçasına ait olan tablo, Kral Hirodes'in, karısı Herodias ve üvey kızı Salome tarafından kışkırtılarak Vaftizci Yahya'nın idamını emrettiği İncil hikayesini anlatıyor. Çünkü o, kadınların başına bela olmuştu. Ziyafet sırasında Salome, vaftizcinin ölümünü kanıtlamak için onun başıyla birlikte görülüyor.

Çağlar boyu Tanrı'nın annesi

Tahtta oturan Tanrı'nın annesi Meryem'in kucağında, kraliyet rolüne uygun olarak küçük bir yetişkin olarak gösterilen oğlu İsa oturmaktadır. Ellerinde bir küre ve bir kitap tutuyor, bunlar hakimiyet ve bilgelik sembolleridir.

Romanesk döneme ait 800 yıllık figür, müze koleksiyonundaki en eski ortaçağ sanat eseridir. İleriye doğru bakışlarıyla görkemli duruşu, yapıldığı dönemin karakteristik özelliğidir. Hristiyan anne ve çocuk motifi çok daha eski kült nesnelere kadar uzanıyor: Tanrıça İsis ile çocuk Horus'un iki Mısır tasvirini inceleyin (soldaki küçük vitrinde).

Tanrı'nın annesi Meryem, çıplak olan bebek İsa'yı iki eliyle tutuyor. Bebek bacaklarını oyun oynarcasına hareket ettiriyor ve daha sonra çarmıhta çekeceği acıya ve ölümüne bir gönderme olarak bir üzüm salkımı sunuyor. Çünkü şarap Hristiyanlıkta İsa'nın kanını sembolize ediyor. İsa'nın çıplaklığı, insanlara onun Tanrı tarafından etten ve kemikten bir insan olarak dünyaya gönderildiğini açıkça göstermeyi amaçlıyordu.

Bu son dönem gotik figür, anne ve çocuk motifini daha önce incelediğimiz Romanesk heykele göre daha canlı ve duygusal bir şekilde yansıtır. Figürlerin duruşu, Meryem'in annesi Hanne ya da bebek İsa'ya tapan münecimler gibi başka kişilerin de başlangıçta dini resme eklendiğini düşündürüyor.

Hristiyan çocuğun yaşamı ve ibadeti

Bu resmin hamile Meryem Ana'yı gösterdiği gerçeği ancak yakından incelendiğinde anlaşılıyor! Ressam burada Meryem'i çıkıntılı bir karınla resmetmemiş, doğmamış bebek İsa'yı onun bedeninin önünde çizmiştir. Meryem'in zaten bir hale ve ışık demeti ile karakterize edilen İsa'ya hamileliği böylece insanlara özellikle gösterilmek istenmiştir.

Ama Meryem nereye bakıyor, neden elini kaldırıyor? Her tarafı kesilmiş olan resim, muhtemelen bir sunağa ait olan daha büyük bir ahşap tablonun bir parçası. Bu, genç Meryem'in kendisinden çok daha yaşlı olan akrabası Elisabet'i evinde ziyaret ettiği, İncil'deki ziyaret sahnesini gösteriyordu. Her ikisi de beklenmedik bir şekilde hamiledir ve ellerini selamlaşmak için kaldırmışlardır.

Üç adam tarafından çevrelenmiş olan çıplak bebek İsa bize bakıyor. Biri bıçağı tutarken, diğerisi beyaz bir bezle çocuğu tutuyor. Gözlüklü üçüncü bir adam dini metinler okuyor. Günümüzde Yahudilikte Tanrı ile yapılan antlaşmayı mühürleyen eski sünnet ritüelini gösteriyor. Sünnet, Peygamber Muhammed'in tavsiyesine dayalı olarak İslam'da da uygulanmaktadır.

İncil geleneğine göre, İsa da, Yahudi bir ailenin çocuğu olarak sünnet edilmiştir. Anne ve babası Meryem ve Yusuf'un sünneti izlemesine izin verilmiyor ve bir bölme görevi gören bir perdenin üzerinden bakıyorlar. Katlanır masa, damlama tepsileri ve beklenen Peygamber İlyas için hazır bekleyen boş sandalye gibi ayrıntılar, ressamın ritüele aşına olduğunu gösteriyor.

Ancak ressam, resimdeki Yahudilerin değerli giysilerine sadece sözde İbranice karakterler eklemiş ve bir yoruma göre yüzlerini anti-semitik bir şekilde abartılmış olarak tasvir etmiştir: O dönemde Hristiyanlar Yahudiliği değersizleştirmiş, hatta Yahudi inancına sahip kişilere karşı şiddet eylemlerinde bulunacak kadar ileri gitmişlerdir.

Kilise alanı

İsle kaplanmış, çıplak figürler alevlerden oluşan bir çukurun içinde toplanmış ve çaresizce yardım istiyorlar. Dört melek ellerinde ekmek, su ve giysilerle gece gökyüzünden iniyorlar. Biraz daha yukarıda, tek tek kurtarılmış kişiler İsa tarafından karşılanıyor.

Bir sunak tablosunun parçası olan resim, ruhların araftan kurtuluşunu gösteriyor. Katolik inancına göre, ölenlerin ruhları, yaşamları boyunca işledikleri günahlardan arınana kadar arafta kalmalıdır. Yahudilik ve İslam gibi dinler de ruhun ölümden sonra hayatta kalması konusunda benzer fikirlere sahiptir. Ön plandaki diz çökmüş hayırsever figürleri, Katolik ahiret kavramının insanları nasıl etkilediğine dair bir fikir veriyor: Linnich'li (Düren bölgesi) şövalye Werner von Pallant'ı ailesiyle birlikte gösteriyor. Afişlerdeki Latince dualar, hayırseverin ölümden sonra mümkün olan en kısa sürede kurtulmayı umduğunu gösteriyor; tasvirin bir tür hayal olarak gösterildiği gibi.

Ölüm döşeğindeki bir rahibe, etrafı bir düzine insanla çevrili: Nakış, Assisili Azize Klara'nın 1253 yılındaki ölümünü resmediyor. Aziz Fransis'in yoldaşı olan Klara, tüm hayatını Tanrı'ya adanmış ve böylece Avrupa'daki pek çok kadına ilham kaynağı olmuştur. Kurucusu olduğu Klara tarikatının müridi olan iki rahibe, cenaze mumu ve İncil ile burada ona son vazifelerini yerine getiriyor.

Klara, Tanrı'nın annesi Meryem tarafından kucaklanıyor ve İsa yatağın başında durup onu kutsuyor. Aralarında Magdalalı Azize Meryem, Azize Barbara ve Azize Katarina'nın da bulunduğu bir grup kadının yanı sıra özellikle Frankonya azizesi olarak kabul edilen İmparatoriçe Kunigunde de kilise modeliyle birlikte görülebilir. Bu nedenle nakış Frankonya bölgesinde belki de Bamberg'de Azize Klara Manastırı'nda işlenmiş olabilir. Asılı kumaş, Klara'nın ölüm yıldönümü gibi belirli günlerde sunak masasının önünü süslüyordu.

Bir ihracat ürünü ve ekonomik faktör olarak oyma sunaklar/ Ahşap nereden geliyor?

Sunak, İncil'de anlatılan müneccim kralların tapınmasını göstermektedir: Krallar, bebek İsa'yı doğumundan kısa bir süre sonra değerli hediyelerle onurlandırdılar. Figürler, fondaki manzara ve mimari üstyapı seri olarak oyulmuş ve daha sonra birleştirilmiştir. "Yapı seti prensibi", atölyelerin iş bölümüne dayalı olarak hızlı ve uygun maliyetli bir şekilde çalışmasını sağlamış ve aynı zamanda müşteriler için daha uygun fiyatlar ve daha kısa teslimat süreleri anlamına gelmiştir.

Flaman şehri Mechelen'den sadece birkaç sunak tablosu günümüze ulaşmıştır. Hareketli yan kanatlar ahşap kutunun dış kenarlarına takılmıştır. Orada hala menteşelerin izlerini görebiliyor musunuz?

Afrikanlı genç kral zarif bir duruşla, bir elinde tütsü dolu bir buhurdanlık, diğer elinde ise buhurdanlığın kapağını tutmaktadır. Çağdaş, saray modasına uygun kıyafetler giymektedir: geniş kollu, kalçaya kadar uzanan bir üst, dar bir pantolon ve kıvrımlı, sivri uçlu çizmeler. İncil geleneğine göre, yeni doğan bebek İsa'ya hediyeler getiren müneccim krallardan biri anlatılmaktadır.

Krallar, yaşamın üç çağına ek olarak, genellikle Avrupa, Asya ve Afrika olarak üç kıtayı da temsil ediyorlardı. Farklı kökenleri, bebek İsa'nın dünya çapındaki önemini vurgulamayı amaçlıyordu.

Fıstık çamı ahşabı malzemesi, figürün bu ağaç türünün bulunduğu Alp bölgesinde yapıldığını işaret etmektedir. Heykelin boyutu, kralın orijinal olarak ait olduğu sunağın muazzam boyutları hakkında bir fikir vermektedir.

Ulm'da bir asırlık heykel sanatı

Tanrı'nın annesi Meryem, kucağında çıplak bebek İsa olduğu halde, vücudunun üst kısmı geriye yaslanmış bir şekilde duruyor. Pelerininin altında, küçük insanlara koruma sağlıyor.

Bu türdeki koruyucu pelerinli Meryem, zamanın yasalarına uygun olarak gelişmiştir: Dini lider olarak görülen kadınlar, pelerinlerine sararak zulme uğrayanlara koruma sağlayabilirdi. Bu süreç Meryem'e insanların şefaathçisi olarak aktarıldı. Meryem ve bebek İsa ilahi varlıklar olarak dost canlısı, zarif ve özenle oyulmuşken koruma arayan insanlar ciddi, çömelmiş ve kabaca oyulmuş gibi görünüyor.

Ama oymacı neden figürün arkasını oymuş? Ulm'lu usta Hartmann'a atfedilen heykel, aslen Herlathofen'deki (Allgäu) kilisede bir duvar figürü olarak duruyordu. Sırttaki oyuk sadece ağırlıklarını azaltmak için değil, aynı zamanda ahşabın parçalanmasını önlemek için de tasarlanmıştır.

Aziz Vitus kaynayan bir yağ kazanının içinde. Altıncı yüzyıldan kalma bir Sicilya efsanesine göre, Hristiyan inancına sahip olması nedeniyle bu şekilde şehit edilmiştir. Korkunç acısına dair hiçbir ipucu yoktur, ellerini dua etmek için kavuşturmuş ve ıstıraba katlanmaktadır.

Heykelin işçiliği, 15. yüzyıl sanatının yeni gerçekçiliğinin karakteristik özelliğidir. Yüz ve vücudun üst kısmı, kemik yapısı ve kas sistemi ile birlikte nispeten gerçekçi bir şekilde canlandırılmıştır. Figür, Ulm'lu usta Michel Erhart'ın atölyesinden çıkan 500 yıllık bir heykel olsa da, kazan 1990'larda Aziz Vitus'un diğer tasvirleriyle karşılaştırılarak yeniden yapılmıştır.

Vücudunun her yerinde saçları olan genç bir kadın melekler tarafından cennete götürülüyor. İlk bakışta alışılmadık bir tasvir gibi görünen bu figür, Magdalalı Azize Meryem'in göğe alınışını gösterir.

İncil metinlerine dayanan efsanelere göre, eski fahişe bir tövbecar olarak çöle gitmiş ve burada vücudunda korunmasını sağlayan kürk benzeri saçlar çıkmıştır. Magdalalı Meryem ölümünden sonra melekler tarafından cennete götürülmüştür, vücudunun hafifçe dönmüş olması yukarı doğru süzüldüğünü göstermektedir. Heykel bir zamanlar Svabya'daki bir sunakta bulunuyordu.

İkon ve kutsal emanet/ Sanki canlıymış gibi hareket ediyor

Gülümseyen kadın figürünün bir zamanlar kemikleri saklamak için bir kap olarak kullanıldığını tahmin edebilir miydiniz? Kutsal emanetler olarak bilinen kemikler bir azize ithaf edildiğinden saygıdeğer kabul edilirdi. Figürün arka tarafındaki açıklığa yerleştirilebiliyorlardı.

Belki de genç azize Köln'de saygı gören Ursula ya da onun yoldaşlarından biridir. Kutsal emanet ticareti, Köln'de ve diğer birçok şehirde uygun muhafaza kutuları için büyük bir talep yarattı, bunlardan bazıları bu salonda sergileniyor. Kutsal emanetler kültürünün etkisi, kumaştan yapılmış kutsal emanetlerin bugün hâlâ katedralde muhafaza edildiği Aachen'da da görülmektedir.

İsa burada düşmanları tarafından çarpmıha gerilmiş ve idam edilmiş olarak görülebilir: Gözleri yarı kapalı, ağzı hafifçe açık, bacakları birbirine bastırılmış haldedir. Üzerinde sadece büyük bir düğümle bağlanmış bir peştamal vardır.

Heykel sayesinde İsa'nın acı çekme hikayesi bir tiyatro oyunundaymış gibi canlandırılabilmiştir ve gerçeğe dönüştürülebilmiştir: Figür, ölüm günü olan Kutsal Cuma'da çarpmıhtan indirilmiş, bir mezara yerleştirilmiş ve yası tutulmuştur. Bu nedenle figürün ayrıca oyulmuş ve hareket ettirilebilir kolları vardır.

Bu salonda başka "hareket eden ikonlar" da görebilirsiniz, örneğin Dallar Bayramı eşeği üzerindeki İsa (Palmesel). Bu figür, Kudüs'e giriş günü olan Dallar Bayramı'nda tekerlekler üzerinde sokaklarda gezdirilirdi.